

Allmän produktionsfaktorskatt — huvudbetänkande från brutto- skattekommittén

Av kammarrättsrådet Bodil Hulgaard

Bruttoskattekommittén överlämnade den 7 oktober 1981 sitt huvudbetänkande (Ds B 1981:15) Allmän produktionsfaktorskatt. Kommittén har i september 1979 lämnat delbetänkandet (Ds B 1979:3) Bruttoskatter, innehållande en jämförande analys av olika bredbasiga bruttoskatter samt skisser till två alternativa utformningar av en allmän produktionsfaktorskatt. Kommittén fick i juni 1981 tilläggsdirektiv att fortsätta sitt arbete. I dessa betonades att uppgiften var rent teknisk, eftersom frågan, om en ny skatteform skall införas och när det i så fall skall ske, kan avgöras endast i ett vidare skattepolitiskt sammanhang.

Kommittén har fullföljt sitt arbete på en teknisk utformning av en allmän produktionsfaktorskatt så långt att huvuddelen av lagtexten föreligger. En utgångspunkt har därvid varit att väsentliga förenklingar av de tidigare förslagen var nödvändiga. Underlaget för skatten och uttaget av densamma måste i allt väsentligt kunna inordnas i redan befintliga rutiner.

Skatten bygger i den föreslagna utformningen på vad som i delbetänkandet betecknades som additionsmetoden, som i princip innebär att underlaget bestäms som summan av lönekostnader (arbetsersättning), räntekostnader och vinst. Stora fördelar från administrativ synpunkt har uppnåtts genom att skatten tekniskt sett skall tas ut i två skilda förfaranden. Skatten till den delen den avser lönekostnader anknyts till förfarandet i fråga om arbetsgivaravgifter. Endast den delen av skatten som avser räntekostnader och vinst (kapitalersättning) tas ut i anslutning till inkomsttaxeringen.

Skatten på arbetsersättning skall betalas av arbetsgivare i samma omfattning som socialavgifter. Den tas ut i anslutning till arbetsgivaravgifterna och på underlaget för folkpensionsavgift (vilket i sällsynta fall kan skilja sig från underlaget för tilläggspensionsavgift men inte från underlaget för övriga avgifter) uppräknat med 40 %. Uppräkningen sker med hänsyn till att arbetsgivaravgifterna och andra lönebikostnader bör ingå i underlaget. Dessa går emellertid inte att beräkna exakt på ett enkelt sätt utan procentsatsen har valts med beaktande av nuvarande nivå på lagfästa och avtalsbundna avgifter. Beskattningsförfarandet överensstämmer helt med vad som gäller i fråga om arbetsgivaravgifter.

Skatten på kapitalersättning avser inkomstlagen jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse. En förutsättning för att skattskyldighet skall föreligga är att det också föreligger skattskyldighet till statlig inkomstskatt för ifrågavarande förvärvskälla. Egenföretagares inkomst av sådan förvärvskälla behandlas som kapitalersättning även om han eller hon har varit verksam i denna. Skatten på kapitalersättning tas ut i anslutning till inkomstskatten. Förfarandet anknyter till inkomsttaxeringen och uppbörden av inkomstskatt.

Underlaget för skatten på kapitalersättning är räntekostnader och vinst. Ränteintäkter och förlust utgör avdragsposter. Vinsten eller förlusten beräknas med utgångspunkt i nettointäkten av förvärvskällan vid taxeringen till statlig inkomstskatt, oavsett om förvärvskällan visar överskott eller underskott. Nettointäkten justeras sedan med hänsyn till i första hand bokslutsposter och sk stimulansavdrag.

De bokslutsposter som föranleder justeringar är förändringar i lagerreserv eller resultatutjämningsfond (ökning läggs till, minskning dras av). De stimulansavdrag som läggs till är investeringsavdrag, forskningsavdrag, exportkreditavdrag och Annell-avdrag. I analogi med vad som gäller i fråga om skatten på arbetsersättning skall egenavgifterna ingå i underlaget och avdrags- resp återföringsposter skall alltså föranleda ökning resp minskning av underlaget. Vidare skall dras av ersättningar för vilka annan skall betala folkpensionsavgift (och följaktligen skatt på arbetsersättning), sjukpenning o d samt i förvärvskällan skattepliktig utdelning på aktier.

För schablontaxerade fastigheter föreslås ett förenklat system. Underlaget för skatten på kapitalersättning skall i dessa fall utgöras av schablonintäkten (i förekommande fall minskad med tomträttsavgäld) uppräknad med 40 %. Detta innebär inte någon avvikelse från den för andra förvärvskällor angivna principen eftersom schablonintäkten är just vad som erhålls om man lägger ihop nettointäkten av förvärvskällan med räntekostnaderna och återför det extra avdraget.

Kvittning får inte ske mellan underlag för skatt på arbetsersättning och underlag för skatt på kapitalersättning. Underlaget för sistnämnda skatt beräknas för varje förvärvskälla för sig utan rätt till kvittning mellan olika förvärvskällor. Inte heller får underskott sparas till senare år.

Produktionsfaktorskatten skall vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen och vid beräkning av underlag för egenavgifter. Avdrag för skatt på kapitalersättning skall ske enligt samma system som det som under hösten 1981 har föreslagits för egenavgifter (prop. 1981/82:10). I fråga om schablontaxerade fastigheter är det dock meningen att avdrag omedelbart skall erhållas för den på beskattningsåret belöpande skatten. Kommittén har därvid pekat på den förenkling det skulle innebära att i fråga om dessa fastigheter avstå från den föreslagna uppräkningsmed 40 % och i gengäld inte medge avdrag för skatten.

Kommittén har inte lämnat något förslag i fråga om procentsats för skat-

ten. Däremot har kommittén för att illustrera de frågor som uppkommer kring ikraftträdandet valt att illustrera tidigast möjliga ikraftträdande. Såvitt gäller skatten på arbetsersättning är detta enkelt. Tidigaste tillämpning är kalenderåret (utgiftsåret) 1983. I fråga om kapitalersättningen uppkommer inte heller några problem om beskattningsår och kalenderår sammanfaller utan den nya skatten kan då tas ut första gången beskattningsåret 1983/taxeringsåret 1984. De brutna räkenskapsåren har kommittén beaktat på två sätt. *Dels* anges ikraftträdandetidpunkten till den 1 maj 1982 (början av det första "godkända" räkenskapsår som tas till beskattning vid 1984 års taxering). *Dels* föreskrivs en proportionering i fråga om beskattningsår som omfattar tid såväl före som efter den 1 januari 1983. I underlaget skall då medräknas endast så stor del av det för beskattningsåret beräknade underlaget som motsvarar den del av beskattningsåret som infaller efter årsskiftet 1983—1984. Kommittén har alltså här anlagt ett annat synsätt än som vanligen sker i fråga om egenavgifter, där de egenavgifter som beräknas på grundval av en viss taxering anses hänförliga till närmast föregående kalenderår (jämför de nyss genomförda ändringarna av de sociala avgifterna — innebärande bl a ett borttagande av ATP-taket — som träder i kraft den 1 januari 1982 och enligt övergångsbestämmelserna inte skall tillämpas i fråga om avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet men likväl fullt ut skall gälla egenavgifter på grund av 1983 års taxering).

allt för det moderna kontoret

En av landets ledande kontorsvarugrossister

<i>Jämnare lagerhållning</i>	AV-materiel BALLOGRAF/BIC sortiment för reklam o kontorsbruk	Räknerullar On line rullar för Terminaler etc. Ritmateriel Plastartiklar	Telex Plastpärm mappar fodral även extra tillverkning med o utan tryck
<i>Rationell varuhantering</i>	Emballageartiklar Hushållsartiklar	Portföljer Pärmar Register Sedelomslag	Övriga kontorsvaror Reklammateriel Stolsskydd Golvglas
<i>Snabbare leveranser</i>	Konferensmateriel Kortsystem DYMO märk- skyltsystem		
<i>Bättre arbetsmiljö</i>			

Canon - Casio - Citizen elektronräknare

RP kontorsmateriel ab

Enhagsvägen 11 — Box 2509 — 183 02 TÄBY — Tel. 08-768 03 50